

Thông cáo báo chí

30 Tháng 3, 2012

Mạng lưới bảo vệ các dòng sông Sê-san, Sre-pok, và Sekong

Dừng Kế hoạch Xây dựng Dự án Thủy điện Hạ Sê-san 2

[Ra-ta-na-ki-ri, Cam-pu-chia] Mạng lưới Bảo vệ các dòng sông Sê-san, Sre-pok và Se-kông được thành lập tháng 10 năm 2001 sau một trận lũ lớn kinh hoàng đổ về sông Sê-san năm 1996 gây ảnh hưởng nghiêm trọng tới cuộc sống của đồng bào dân tộc thiểu số ven sông, buộc họ phải tổ chức cầu nguyện theo nghi lễ truyền thống. Tuy nhiên, ảnh hưởng vẫn không ngừng đe dọa đến sinh kế của họ. Chỉ sau nhiều năm xảy ra trận lũ họ mới hiểu ra rằng nguyên nhân của những ảnh hưởng tàn phá mà họ gặp phải chính là do việc xây dựng đập thủy điện Ya-li ở vùng thượng nguồn của Việt Nam.

Chị Von, từ làng Phe, Xã Sê-san, Huyện O-y-a-do, Rat-na-ki-ri lên tiếng : "Chúng tôi kêu gọi chính phủ các nước Cam-pu-chia và Việt Nam quan tâm tới việc nghiên cứu sau này để hoãn việc xây dựng đập thủy điện ở hạ lưu sông Sê-san, vì dự án này chắc chắn sẽ ảnh hưởng tới người dân địa phương, tới sinh kế cũng như quyền lợi và tới cả ngành nuôi trồng thủy sản của chúng tôi". "Nếu đập được xây lên, chính phủ hai nước và công ty phải cho phép bà con tham gia nhiều hơn vào tất cả các khâu thực hiện".

Sông Mê-kông là dòng sông rất dồi dào về đa dạng sinh học các loài cá, đứng thứ hai trên thế giới (sau sông A-ma-zôn). Theo khảo sát, chúng tôi thấy có khoảng 877 loài cá sinh sống tại lưu vực sông (chưa kể những loài sống ở khu vực cửa sông). Sông Sê-san là một trong những sông con quan trọng nhất đổ vào sông Mê-kông nguồn thủy sản, nguồn nước và phù sa.

Các đập thủy điện được xây dựng đã gây ra lũ lụt tàn phá tài nguyên rừng (cướp đi nguồn khí carbon không thể phục hồi), và thay đổi dòng chảy gây ảnh hưởng đến môi trường sinh sống của các loài cá. Đồng thời chúng cũng làm giảm các cơ hội xây dựng các khu du lịch, làm thiệt hại tới nền kinh tế trong vùng, đặc biệt là nền kinh tế của những gia đình hoàn toàn phụ thuộc vào nguồn tài nguyên thiên nhiên.

Đập thủy điện Hạ Sê-san 2 có công suất 400MW được lên kế hoạch xây dựng tại tỉnh Stung Treng và đang được ngành điện lực Việt Nam (Tập đoàn Điện lực Việt Nam là một công ty của Việt Nam) và Tập đoàn Hoàng gia (một công ty của Cam-pu-chia) tiến hành thi công.

Xây dựng đập thủy điện Hạ Sê-san 2 sẽ dẫn tới việc tái định cư 5.000 (năm nghìn) người và ảnh hưởng tới hơn 100.000 (một trăm nghìn) người đang sinh sống tại các tỉnh Stung Treng, Ratanakiri, và Mondulakiri. Đồng thời, hàng nghìn người dân trong khu vực lân cận lưu vực sông Mê-kông sẽ bị ảnh hưởng nghiêm trọng từ vô số những tác động xấu đến môi trường sinh sống của các loài cá tại Cam-pu-

chia, gồm Hồ Ton-le Sap cng như các sông con chảy vào sông Mê-kông, và các địa bàn khác của Việt Nam, Lào và Thái Lan.

Theo báo cáo khoa học từ Kỷ yếu của Viện Hàn lâm Khoa học Quốc gia, nếu đập thủy điện Hạ Sê-san 2 được xây dựng, toàn bộ sản lượng cá từ Lưu vực sông Mê-kông sẽ giảm 9,3%. Điều này có nghĩa là khoản thu nhập 800 triệu đô la một năm từ nguồn cá sẽ bị mất đi, gần tương đương với giá trị thu lại của dự án đập là 816 triệu đô la. Một nghiên cứu của Ủy ban sông Mê-kông đã ước tính rằng, tổng giá trị môi trường sinh sống của các loài cá trong Lưu vực sông Mê-kông mang lại lên tới từ 5,6 triệu đô tới 9,4 triệu đô. Vì vậy, xây dựng Đập thủy điện Hạ Sê-san 2 sẽ gây thiệt hại tới người nghèo từ 520 triệu đô la tới 874 triệu đô la một năm.

Liên hệ:

Ông. Meach Mean, Điều phối viên, Mạng lưới Bảo vệ các Dòng sông 3S. ĐT: +855 (0) 75 974 112 or +855 (0) 11758970, Email: mean@3spn.org

Để biết thêm thông tin:

- Xem nghiên cứu từ Kỷ yếu của Viện Hàn lâm Khoa học Quốc gia:
<http://www.pnas.org/content/early/2012/03/09/1201423109.short>